

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr B. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marinestijn, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meijna, Groningen; Dr B. Postma, Burgerdorp (Zuid-Afrika); Dr J. C. Rullmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wiebenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 38000.

Abonnement: f1.35 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 35 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15

INHOUD. Het Jaar 1927. II. — Uit de Schrift. In Nazareth. (Luc. 2:51a). Kerkelijk Leven. Pro en contra de verbeterde Bijbelvertaling. A. slip of the memory. Verleering. — Literatuur en Kunst. Hugo Kuipers, 's-Gravenhage. — Het Boek van de Week. Over den Elzeviers. II. — Oor en Onderw. De Gesinsopvoeding en haar Gevaar. — Uit de Buiten Kerken. Persbrieven. Perschoon. — Kerkmensen.

HET JAAR 1927.

II.

Vatten wij de historie van ons kerkelijk leven gedurende het verscheiden jaar saam in het woord „consolidatie“, van zuivere consolidatie kan hier om nog een andere reden, dan die wij reeds vermelden, geen sprake zijn.

Telken jare breekt de Heers af.

Hij nam ook dit jaar dienaren des Woords en andere ambtsdragers en vele trouwe broeders en zusters van ons weg.

Een weinig hooger dan gewoonlijk was het getal emeriti-predikanten, dat ons ontviel, en weinig lager het getal dienstdoende predikanten.

Onder de laatste was Dr J. H. Dunner wel het meest bekend. Ook was zijn heengaan het schokkendst. Waren wij vroeger reeds in kontakt met hem gekomen, op de Synode van Assen leerden wij hem nog beter kennen. In hem verliezen onze kerken een hoogst consciëntieus man, een begaafd prediker, een ijveraar in het koninkrijk Gods.

Wat wij echter als een afbreken beschouwen, is inderdaad een bouwen, een bouwen van de triumfeerende kerk. En zoo is er dan toch weer consolidatie, maar een consolidatie, waarbij het gevaar van verstarring is uitgesloten. Want onze doden, die in Jezus ontsliepen, zij leven intenser en werkelijker dan wij.

Consolidatie viel op te merken ook in de Zending, welke van onze kerken uitgaat. Niet met sprongen gingen we vooruit, maar we gingen vooruit, zij het met bescheiden stappen. Op onze Synode werd het scheepje van de opleiding in dienst der Zending op stapel gezet, dat, wanneer het voltooid is, in versneld tempo zal varen, mits... de Geest des Heeren in de zeilen blaast.

Ook in andere kerken van ons vaderland is consolidatie vast te stellen. In de Nederlandsche Hervormde Kerk consolideerden zich de Gereformeerde elementen te Utrecht met het oog op de kerkelijke verkiezingen. Zelfs het modernisme deed in die consolidatie. Amsterdam verkreeg

zij het dan ook buiten het verband — twee vrijzinnige „voorgangers“, gelijk de heeren het liefst worden genoemd. Enkele andere plaatsen volgden dat voorbeeld. Achteruitgang boekte het modernisme in geen geval. Ook de opzienbarende rede van Dr Creutzberg, gehouden voor de Vereniging voor Inwendige Zending in Noord-Holland, en waarin hij al improviserend buiten zichzelf raakte — evenals Troelstra in 1918 — en samenwerking met de Modernisten aanpreekt, liep op consolidatie uit. Omdat we dit voorzagen, hebben wij er in ons blad maar geen artikel aan gewijd. De ethischen veranderingen niet zo veel. Kerkelijk stellen zij zich tegenover de modernisten, in de prediking ook wel, al moet het „dogma“ zo veel veeren laten, dat men er zich over verwondert, dat het nog niet is kaal geplukt, in de wetenschap oriënteren zij zich naar het modernisme. Dat was bij Daniël Chantepie de la Saussaye reeds zoo en nog meer bij zijn zoon P. D., dat

is heiden zoo gebleven. Het grootsche, het ongehoorde, het kenterende, waarop zo velen in de Hervormde Kerk wachten, bracht 1927 niet op een enkel punt als b.v. het Waalsche probleem, werd de Echtermacher springproef uitgevoerd. Men leidde hieruit geen leedsmak af. Wij wenschten, dat het anders werd. Maar consolidatie blijft voor de Nederlandsche Hervormde Kerk altijd een zich verder vastwerken in verkeerde verhoudingen. Tot hoelang?

Ook de Christelijke Gereformeerde Kerk bevindt zich in consolidatie. Zij verloor een harer doctoren, Dr A. van der Heijden. Een evenement was voor haar de uitzending van haar eerste zendingeling, Dr A. Bikker, die naar Celebes vertrok en alzo zich op een terrein vestigde, waar zelfs de mogelijkheid van concurrentie tegen de Zending onzer Gereformeerde Kerk n is buitengesloten. Dit is ons heel wat sympathieker dan de zendingplannen van de schismatische kerken. Richt en deze eerst het oog naar Suriname, thans zien zij een heel anderen kant uit en willen zij in de omgeving van Soerabaya het vischmel uitwerpen. Moeten de Javaantjes nu ook al in het konflikt worden betrokken? Is de heidenwereld niet groot genoeg, dat de kerken niet in elkaars vaarwater behoeven te zeilen? Leverde de Theologische School der Chr. Geref. Kerk geen kandidaten in de theologie af, thans zijn er drie in hun laatste theologisch studiejaar. Ofschoon er dus weinig predikanten van haar School kwamen, schijnt zij geen aanvulling door oefenmeesters te wenschen, want de schismatische kerken de toevlucht hebben genomen.

Van de overige kerken of kerkgenootschappen was zelden zoo weinig te vermelden als thans. Kleine schermutselingen over beheerskwesties hier, doodsche stilte daar.

Op het gebied van het verenigingsleven, insover dat de Gereformeerde belijdenis tot grondslag heeft, werd naar consolidatie gestreefd. Niet slechts naar uitwendige, maar vooral naar inwendige. De dogmatische beslissingen van Assen drongen de verenigingen, welke onder kerkelijk toezicht staan, zich uit te spreken. Zoo deed zoowel de Bond van Gereformeerde Jongelingsverenigingen als die van Gereformeerde Meisjesverenigingen. Ook verenigingen, welke behalve lichamelijke ook geestelijke hulp bieden, zagen zich voor eenzelfde dilemma geplaatst. Vandaar de besluiten genomen door de Vereniging tot Christelijke Verzorging van Krankzinnigen in Nederland en de Vereniging voor Gereformeerde Ziekenverpleging te Amsterdam. Al staan deze niet onder toezicht van eenige plaatselijke kerk, zij noodigen predikanten, die de Gereformeerde waarheid verkondigen, uit om op platform of in ziekenzaal voor te gaan. Zij hadden alzo uit te maken voor zichzelf aan welke zijde de Gereformeerde waarheid veilig was en aan welke van de Gereformeerde waarheid werd afgeweken.

Voor dezelfde kwestie heeft men de Vrije Universiteit, of wil men, de Vereniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag gesteld. De Vrije Universiteit staat er weer anders voor dan de beide categorieën van verenigingen, daaraan genoemd. Maar het is nog te kort geleden, dat wij daarover onze meening ten beste gaven, dan dat wij dit nog zouden behoeven te memooreeren. Twee dingen staan vast: de Vrije Uni-

versiteit mag op geen manier, ook niet indirect, kerkelijk worden en: de Gereformeerde beginselen moeten ongerept worden gehandhaafd. Hoe de grondslag van de Vrije kan geconsolideerd worden, daarover mogen we binnen ottelijke weken een rapport tegemoet zien.

Aan consolidatie heeft de Vrije Universiteit niet genoeg. Het verlopen jaar zal merkwaardig voor haar blijven wegens het besluit te Arnhem genomen, om haar met een vierde faculteit uit te breiden. Zij wilde niet als bedelares bij de poort van het Staatsgebouw aankloppen en vragen: ontsta mij voorloopig van mijn verplichtingen. Zij achtte zich ook niet verantwoord, indien zij door het niet-instellen van een vierde faculteit, den effectus civilis, welke de toegang tot officiële ambtelijke bevoegdheden opent, voor haar leerlingen zou verliezen. De Vereniging voor Hooger Onderwijs besliste ook met welke fakulteit zij zou worden uitgebreid. Zonder aanvulling van het restant der Medische faculteit in de eerste vijf en twintig jaren uit te sluiten, koos zij toch die der Wis- en Natuurkunde als de nieuwe, voor de wet geldige faculteit. Zij raamde de som voor de oprichting daarvan op drie ton. Het is niet onmogelijk, dat deze raming wat aan den lagen kant zal blijken te zijn. Het Gereformeerde volk schreef dat van meestal intuïtief te hebben begrepen. Van menige plaats werd reeds gemeld, dat de actie meer opbracht, dan vooraf geschat werd. De inzet van 1927 was goed. Een derde van de geraamde som is reeds bijeen. Dat geeft voor 1928 moed.

Hoofdzaak is, dat ons Gereformeerde volk ook voor dit eminente belang in Gods koninkrijk wakende en biddende blijft.

Op den berg des Heeren zal het voorzien worden.
HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

In Nazareth . . .

En hij ging niet heen af, en kwam te Nazareth, en was hun onderdandig.
Lucas 2:51a.

Verstaan we wat dat beteekent?

In Nazareth, dat is te midden van het eenvoudige volk van Israël, dat is ten midden van een natuurrust, dat is te midden van een wereld vol herinneringen aan het verleden.

Onze Jezus heeft de taal der eenvoudigen leeren verstaan; hij heeft hun denken leeren begripen; hij heeft hun eenvoud leeren zien en hij zag, dat die rijk was.

Onze Jezus heeft als mensch de taal der vromen van Israël leeren spreken.

Onze Jezus heeft, naar het bestel des Vaders, niet in de drukte van het cultuurleven, maar in de rust van de natuur zijn jeugd doorgebracht. Daar leerde hij kennen „de vogelen des hemels“, daar leerde hij de taal van „de bloemen des velds“.

Onze Jezus werd als kind reeds herinnerd aan Israëls verleden. Even buiten zijn stadje op een heuvel kon hij het zien: ginds juicht een Thabor... hier een Hermon. En waren het geen getuigen van wat God eens had gedaan?

Jezus groeide als kind, als mensch, niet op historieloos.

De hand met het verleden leefde, was sterk;

gelijk allerwege, waar eenvoudigen leven in de rust van de natuur en in het geloof aan de leidingen Gods in de historie.

In Nazareth.

Daar zijn er in ons geslacht, die daar niet willen wezen.

Ook onder jonge menschen.

Daar zijn er, die er hun kinderen bij voorkeur niet willen hebben.

Ook onder christen-ouders.

Het is in Nazareth zoo eenvoudig. De deftige wereld lacht Nazareth uit. De cultuur van de groote stad past niet op Nazareth's simpele levensvormen. En de taal der vrouwen... och... men glimlacht.

Het is in Nazareth zoo rustig. Het gejaag van het leven, het gehaast en gevlieg, is tot een tweede natuur geworden den menschen. En ze zoeken het voor zichzelf en voor hun kinderen. En ze verleen: „de hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt zijner handen werk“. Ze verstaan niet meer de sprake Gods in de natuur. De zang der sferen hooren ze niet.

En het verleden?

Och, dat is voorbij.

Men kan immers niet leven bij herinnering aan wat was?

En dan de strijd van 't verleden? Die is immers uitgestreden? Die ligt achter? Niet in het toch altijd minder ontwikkelde verleden, maar in het verlichte heden en in de dagende toekomst is het licht der kennis en der wijsheid.

Zoo leven velen.

En zoo voeden velen hun kinderen op.

We moeten weer eerlijk worden.

Terwijl zooveel zulk een houding aannemen, nemen ze Jezus' naam gaarne op de lippen. Bidden ze: „o Zoon, maak ons Uw beeld gelijk...“

En zeker, ook hier moeten ouders en kinderen niet te groot zijn om „Jezus te volgen“.

Maar zal dit oprecht geschieden in de kracht van den Geest Gods, dan is 't noodig, dat wij hier ook onzen Middelaar vinden.

Die wonen moest in eenvoud, en die zich — komende uit den hemel — vernederde om burger te worden van het verachte Nazareth, opdat hij voor ons hoogmoedigen, die aan de schande gekluisterd zijn, mogelijk zou worden burgers des hemels eens te zijn.

En waar wij ons leerden kennen in onze schuld, waar we de valsche redeneeringen van ons eigen hart leerden kennen, en om Jezus' wil 't leerden vragen: „o Vader vergeef onzen hoogmoed“, daar eerst wordt de bede verstaan: „leer ons, Heiland, U te volgen...“

Daar zoeken we voor onszelf en voor onze kinderen het verstaan van de taal van Gods volk.

Daar zoeken we Gods Naam te heiligen in al zijn werken; daar zoeken we de rust en de vrede; de stilte in Gods natuur, te midden van allerlei levensdrukten.

Daar zoeken we de historie vast te houden; daar willen we levensontwikkeling zien — maar in Gods orde-weg, op den wortel van het heilig verleden.

Zoo willen we 't voor ons.

En voor onze kinderen.

J. W.

KERKELIJK LEVEN.

— Pro en contra de verbeterde Bijbelvertaling.

Reeds vroeger constateerden wij, dat het besluit van de Generale Synode inzake de verbeterde bijbelvertaling zich niet de algemeene sympathie van onze kerkelijke pers kon verwerven.

Sinds dien hebben nog anderen zich uitgesproken.

Ds Broekstra uitte zich in de „Leidsche Kerkbode“ aldus:

Prof. Hepp toont tegen dit besluit en niet 't minst tegen de argumenten voor dit besluit aangevoerd. Ik geloof dat de toorn billijk ontstoken is. Of wat dunkt u b.v. van een argument als dit: „dat ons Gereformeerde volk met alle zielevezelen gehecht is aan de Statenvertaling“? Als hier niet geschermd wordt met een verderfelijk conservatisme, dat met alle macht bestreden moet worden, dan weet ik 't niet. Ik vrees echter, dat hier nog wat anders achter schuilt, n.l. vrees voor afbrokkeling. En nu ben ik ook een vijand van 't bevoorwaarden van eenige scheuring, maar niet als 't voorkomen

daarvan schadelijk is voor 't welzijn der Kerken en haar leven. Daarbij komt, dat door een nieuwe bijbelvertaling, mits van mannen, die bij ons volk vertrouwen hebben, een dergelijke afbrokkeling of zelfs scheuring niet zulk een vaart zal loopen. Ons Gereformeerde volk heeft den Bijbel veel te lief om niet verhoudt te zijn met een meer juiste vertaling. Wie met dat volk een weinig medeleef, kan 't telkens hooren, wanneer de dominee opmerkt, dat de grondtekst iets anders bedoelt, dan in onze Statenvertaling te lezen is: ja, als de grondtekst dat zegt, dan moet ik zwigen. Te betrouwen is 't echter, dat ons volk dit dan maar moet aannemen op 't gezag van den predikant. 't Zou uit den aard der zaak veel beter zijn, dat ook op anderen grond iets dergelijks kon worden gezegd. Ons Gereformeerde volk heeft den Bijbel lief en, sommige elementen uitgezonderd, stelt 't er prijs op de waarheid Gods zoo zuiver mogelijk te hooren en te bezitten.

Natuurlijk zal met een verbeterde Statenvertaling wel eenige moeite ontstaan, maar die prijs is 't waard dit er voor over te hebben en ik ben overtuigd, dat de kern van ons volk dankbaar de vruchten van Gereformeerde welenschap in dit opzicht zal plukken. 't Staat ook bij mij vast, dat de kwestie niet van de baan is, en ik durf haast veronderstellen, dat ons Gereformeerde volk zelf steeds meer om deze ernstige maar ook veel beteekenende werkzaamheid zal gaan roepen.

In de „Gereformeerde Kerkbode“ van Rotterdam schreef Ds Meijster er een drietal artikelen over. Het laatste eindigt:

De tien jaren tusschen de Synoden van Rotterdam en die van Groningen verlopen, zijn metterdaad vette jaren geweest voor den oogst der gereformeerde exegese.

Wie denkt niet met dankbaarheid aan de Korte Verklaring der Heilige Schrift met nieuwe vertaling, bewerkt door de Proff. Aalders, Van Gelderen, Greydanus, Grosheide, Noordzij, Ridderbos en andere gereformeerde theologen, waarvan nu reeds 14 deeltjes verschenen zijn en dat een ware goudmijn is voor allen die de Schriften naar de meening des H. Geestes verstaan willen.

Naast deze meer populair gehouden uitgave staat de Commentaar op het Nieuwe Testament, aangevraagd door Dr. Greydanus en Dr. Grosheide, misluitend voor vakmenschen geschreven, maar door deze dan ook hoogelijk gewaardeerd.

Over hoe vele duistere gedeelten van den heiligen tekst is nu reeds verrassend licht opgegaan en hoe menige hinkende vertaling werd vervangen door eene die op rechte voeten gaat.

Daarom was de verwachting niet ongegrond, dat de Synode van Groningen met de vruchten van deze studies, zij het met bedachtzame voorzichtigheid, haar winst zou doen en althans deputaten benoemen zou om over de gewichtige aangelegenheid eener gereformeerde vertaling van advies te dienen, gegevens te verzamelen, voorarbeid te verrichten en te zorgen dat een juiste en duidelijke vertaling des Bijbels geen uur langer behoeft te blijven dan absoluut noodzakelijk was.

Deze verwachting is echter niet vervuld.

Een voorstel dienaangaande werd verworpen.

Deputaten werden niet benoemd.

Heel de zaak der Bijbelvertaling bleef in de lucht hangen.

De beweegredenen tot dit besluit kan men respecteren, maar ze te approberen, valt niet ieder even licht.

Op dit gebied ligt er voor onze Kerken een groote roeping en zij moeten toonen dat voorzichtigheid en goed conservatisme gepaard kunnen gaan met krachtige activiteit in het doortrekken der Gereformeerde lijnen.

Want de Majesteit van het Woord Gods eischt van ons trouwe dienstbaarheid tot het werk der vertaling, opdat het volk het „geklank des Konings“ konne en begrijpe.

Er mogen dan gewichtige redenen geweest zijn om den termijn voor particulieren voorarbeid weder te verlengen, toch mag de wensch niet onderdrukt, dat de eerstkomende Synode dezen reformatorischen arbeid der Bijbelvertaling zelf met kracht ter hand neme.

Het leven des geloofs, het welzijn der Kerk, de eer der gereformeerde wetenschap zijn daar nauw mee gemoeid.

Maar bovenal de glorie van onzen God; want Hij wordt verheerlijkt in allen arbeid die dienstbaar is om Zijn Woord in zuiverheid en gaafheid uit te dragen in de wereld.

Deze stemmen geven geen onzeker geluid.

De ideeën inzake een verbeterde bijbelvertaling winnen veld.

Toch zal er in de komende jaren in broederlijken zin nog sterk voor gestreden moeten worden.

Tegenstand openbaarde zich uitdrukkelijk in „Het Onderlingenblad“.

Wij behoeven dit contra-artikel hier niet weer te geven.

Onze Pers-schouwer deed dit reeds in het nummer van 16 December van ons blad.

Ons groote bezwaar tegen dat artikel is, dat de hooggeachte schrijver de zaak te veel beziet van de zijde van hen, die aan de „Korte Verklaring“, welke bij Kok verschijnt, medewerken, maar niet peilt de sterke behoefte, welke onder ons Gereformeerden, aan een verbeterde bijbelvertaling bestaat.

Over die behoefte hebben wij in „De Reformatie“ in den breede geschreven.

Maar in het bewuste artikel wordt geen enkel argument daartegen aangebracht.

Over de behoefte wordt gezwegen.

Het artikel kan worden saamgevat in het verzoek: laat ons met rust!

Daarin kunnen wij echter niet rusten.

Hoe gaarne wij ook met bedoeld verlangen rekening houden en hoezeer wij ook in alle oprechtheid den arbeid aan de „Korte Verklaring“ bevestigden den hoogsten lof willen toekennen, de nood der tijden, de nood der kerk mag ons niet doof vinden.

Zeer tot ons leedwezen rept de schrijver in dit verband van doordrijven.

Daarmee doet hij de voorstanders van een verbeterde bijbelvertaling ten eenennale onrecht.

Hij miskent hun bedoeling.

Er is bij hen geen sprake van drijven.

Maar van een gedreven worden.

Juist omdat zij bezorgd zijn voor het Woord Gods; juist omdat zij wenschen, dat de onzekerheid, welke er nu bij een groot deel van ons volk bestaat omtrent de vertaling van den bijbel, worde weggenomen; juist omdat zij meenen, dat de gemeente in haar conscientie geen dag langer dan noodig is, mag worden gebonden aan een vertaling, waarvan iedereen toestemt, dat er veel gebreken aan haar kleven, welke voor een belangrijk deel weg te nemen zijn; juist omdat zij gedreven worden door het ideaal, dat de geloovige het Woord van zijn God zoo zuiver mogelijk zal verstaan, ijveren zij en hun ijver mag, naar ik meen, genoemd worden een ijver voor het huis Gods.

Zulk een ijver heeft met drijven niets uitstaande.

De zaak is nog niet rijp, argumenteert de schrijver. Over drie jaar ook nog niet, vervolgt hij. Wanneer dan wel? Hij antwoordt: wellicht over 25 jaar. Misschien iets eer. Mogelijk iets later.

Dat is het juist, wat wij van uitstel vreesden.

Dat is voor ons het schrikbeeld.

Wij nemen nu maar eens het gemiddelde van 25 jaar.

Men stelle zich de zaak goed voor oogen.

Over 25 jaar hebben zoo goed als allen, die thans aan de „Korte Verklaring“ arbeiden, indien onze God hen spaart — wat wij varig hopen — den leeftijd der sterken overschreden.

En nu is het een door ieder waar te nemen feit, dat het slechts zelden voorkomt, dat iemand, die de 70 gepasseerd is nog vitaliteit genoeg bezit om een inspannend werk als ongetwijfeld een bijbelvertaling is, ter hand te nemen.

Indien wij de werkelijkheid durven aanvaarden zal het er aldus voorstaan: de meesten zullen dit werk aan jeugdiger krachten moeten overlaten.

Hoe zullen die jeugdige krachten zijn?

Van evenveel eerbied vervuld voor de onfeilbaarheid der Heilige Schrift als de mannen van thans?

Wij hopen.

Wantrouwen in het jongere geslacht beheerscht ons niet.

Maar zekerheid hebben we toch ook niet.

Wij weten niet, wat God met onze kerken voor heeft.

Daarom doet vooruitstrevendheid ons den voorzichtigen weg bewandelen.

Wij nemen het zekere voor het onzekere.

Wij weten wat wij hebben, maar niet wat wij krijgen.

Reeds nu vragen wij ons dikwijls af: verkeerren onze kerken niet in herfstgetij? En zal hierop niet een winter volgen? Zullen wij dan tegen den winter niet zooveel mogelijk opzamen, opdat ook het geslacht, dat na ons komt ervan kan leven?

Vijfentwintig jaren! Dat is niet de eenheid, waarmee wij ons persoonlijk of ons kerkelijk leven kunnen meten.

Ook in deze zij het onze hede, leer ons onze dagen tellen.

De dag gelde voor ons als eenheid.

Misschien zal men tegenwerpen: gesteld eens, dat er over vijftientig jaar een andere geesteskerken is binnengetrokken, blijft het dan niet hetzelfde of alleen de voorarbeid gereed is of dat er reeds een verbeterde vertaling in gebruik is? Zullen zij, die na ons komen, in dat geval zich niet van beide afkeeren?

Niet wij behoeven daarop te antwoorden, de historie doet het voor ons.

Wat door de kerk is tot stand gebracht of aanvaard, heeft een langer leven dan wat door

partikulie
nagelaten.
Onze S
ock Luth
James in
Welke
verscheur
staan als
der heirs
Zels de
de periode
getast. A
laat in
geleden
Calvijn, E
godsdien
sticht de
de oude
Welken b
lieren, me
Bock, in
kan geen
dat de be
den verkle
Daarom
en Belijde
vertaling
Het kom
En hoe
Laat or
het moe
Daarna
kan het
Waarlijk
geweest, o
had doen
tijd zijn ge
in „Het O
doen aan
hebben wi
of het k
maken.
En zond
verstouten
moet ku
De moe
vertaling:
Testament
eens Nieu
wijlen prof
De eth
welke wel
waarin tee
enverkort
bezorgd, p
De zoo
nieuwe v
Testament.
Als die
nen wij d
Zeker, w
ijkte verp
langer dan
Aan her
Maar al
wij toch
beterde ye
Waarom
komen?
Voorarbe
Maar me
En wij
Een vert
ring, maar
eersl wordt
lijke vertal
Dat hebbe
Zij bepar
tekst.
Een verb
ningen zou
En dat i
Men kan
Daarbij n
Verklaring
rekenden w
welke bij v
taties, een
welke door
kerkelijke
Tellen wij
veelheid en